

ناگفته‌های تولید چادر مشکی در ایران

اشاره:

مدیرعامل شرکت نساجی حجاب شهر کرد با اشاره به اینکه پارچه چادری قابل رقابت با محصولات کره‌ای را در کشور تولید کرده‌ایم، گفت: نمی‌خواهیم واردات متوقف شود اما باید باور کنیم مصرف‌کنندگان ایرانی باید بخواهند تا تولید کنندگان پیشرفت کنند. ورود سالانه ۱۰۰ میلیون متر پارچه چادر مشکی و مصرف آن یعنی ایران بزرگ‌ترین مصرف‌کننده این نوع از پارچه است، پارچه‌ای که پس از گذشت ۱۰۰ سال از مصرف آن در ایران برای اولین بار و البته پس از تلاش‌ها و شکست‌های متعدد توانستیم در داخل کشور تولید کنیم.

به گزارش ایکنا؛ اما تولید این «کالای داخلی» چه فراز و فرودهایی داشت، چرا تاکنون موفق به تولید این محصول که نه تنها جنبه تجاری بلکه جنبه فرهنگی دارد نشده بودیم؟ برای ادامه کار چه مشکلات و موانع و البته چه راه کارهایی وجود دارد؟ آیا باید واردات پارچه چادر مشکی متوقف شود؟ پاسخ به این پرسش‌ها و مسائل تخصصی‌تر را در گفت‌وگوی ما با میر محمدتقی دانایی هوشیار، مدیرعامل شرکت نساجی حجاب شهر کرد که در حال حاضر تنها تولیدکننده پارچه چادر مشکی در داخل کشور است بخوانید:

آنجا برای ما تکلیف شد که اقدام به تولید چادر مشکی کنیم. اما به دلایل مختلف کار پیش نرفت. نساجی حجاب شهر کرد نیز به منظور تولید چادر مشکی سال ۶۸ افتتاح شد ولی به دلایل مختلف این کارخانه هم آن زمان امکان ورود به تولید را نیافت و دست و پا شکسته محصولاتی را ارائه می‌کرد که قابل قبول و رقابت نبود.

سال ۸۶ بنیاد مستضعفان که سهام دار شرکت حجاب شهر کرد است تکلیف کرد که پروژه‌ای مطالعاتی در رابطه با چادر مشکی تعریف شود. همکاران ما بر اساس مهندسی معکوس و با استفاده از محصولات برتری که در ایران استفاده می‌شد، به تولید کنندگان اصلی این پارچه‌ها در کره جنوبی رسیدند و در نهایت سال ۸۷ طرح تولید این پارچه به تصویب بنیاد رسید و با درخواست از وزارت صنایع و صندوق ذخیره ارزی پروژه به بانک ملت به عنوان بانک عامل ارجاع شد اما این بانک پروژه را متوقف نگه داشت.

از جمله دلایل این بانک برای توقف پروژه تکمیل مدارک و اطمینان از توجیه اقتصادی طرح بود. یک سال و نیم این پروژه متوقف ماند تا نهایتاً از طریق وزارت صنایع درخواست کردیم که فرجی صورت گیرد و مدیرکل وقت خانم نصراللهی با وزیر وقت هماهنگی کرده و این پروژه به بانک صنعت و معدن واگذار و عملیات اجرایی آن شروع شد.

* تاریخ تولید پارچه چادر مشکی از کجا و توسط کدام کشور آغاز شد؟

اولین تولید کنندگان پارچه چادر مشکی سوئیسی‌ها بودند که با اسم «کلوکه» در بازار ایران شناخته می‌شدند. بعد با توجه به اینکه سوئیسی‌ها از روند تولید این پارچه کنار کشیدند، ژاپنی‌ها و بعد کره‌ای‌ها اقدام به تولید این پارچه کردند.

طیف پارچه چادر مشکی بسیار گسترده است. اما دو نوع کلی دارد یک نوع که با عنوان «بلک چادر» معروف است و همان چادر مشکی استفاده شده در ایران است. نوع دوم هم «عبایی» است که پوشیدنی است و به عنوان لباس استفاده می‌شود مثل چادرهای دوختنی که اکنون هم در ایران مد شده است.

اما جالب اینکه قسمت عمده هر آنچه از پارچه چادری و به ویژه بلک چادر در دنیا تولید می‌شود یا به صورت مستقیم و یا به صورت قاچاق وارد ایران می‌شود و یا به کشورهایی می‌رود که مقصد زیارتی ایرانی‌ها است.

* چرا علی‌رغم عدم موفقیت سایر تولید کنندگان در تولید چادر مشکی شما وارد این حوزه شدید؟

پروژه چادر مشکی برای تیمی که امروز سرکار هستند از سال ۷۴ در سازمان اتکای وزارت دفاع شروع شد و ما در کارخانه «فخر ایران» مشغول کار بودیم که

یعنی مجانی به این دانش دست نیافته‌اند به همین دلیل هم به راحتی این دانش را به سایر کشورها منتقل نمی‌کنند و این یک امر طبیعی است. ولی ما دانش فنی را از کره‌ای‌ها خریدیم.

یکی از اصول اقتصاد مقاومتی این است که اگر قرار است ماشین آلات از خارج خریداری کنید حتماً دانش فنی آن را هم خریداری کنید تا منجر به رشد منطقی برای آن صنعت شود و ما این را رعایت کردیم و حتی مجوز استفاده از نام تجاری آن کارخانه را هم خریداری کرده‌ایم اما از آن استفاده نمی‌کنیم.

تولید ما بر اساس سفارش مشتری است. چادری که در منطقه خشک و گرم استفاده می‌شود با چادری که در منطقه شرجی استفاده می‌شود باید متفاوت باشد تا بانوان بتوانند راحتی پوشش را داشته باشند؛ بر اساس تجربه، تجار و بازاریان کشور می‌دانند که هر محصولی را باید به کجا ببرند ما هم توانمندی تأمین همه نیازها را داریم. تجار سفارش می‌دهند ما هم تولید می‌کنیم.

*چرا برخی از شرکت‌های تولید کننده چادر ملی از پارچه شما استفاده نمی‌کنند؟

حاشیه سودی که در واردات وجود دارد همیشه بیش از آن چیزی است که از تولید داخلی به دست می‌آید. اکنون فقط یک کارخانه حجاب تولید پارچه چادر مشکی را در اختیار دارد البته حتی اگر پنج کارخانه هم این محصول را تولید می‌کردند باز هم قیمت پارچه مشخص بود و کسی که با این پارچه چادر ملی می‌دوخت نمی‌توانست قیمت آن را چند برابر کند اما با پارچه وارداتی می‌تواند هر قیمتی خواست چادر بدوزد و کسی قیمت پارچه را نمی‌پرسد. قیمت در بازار برای من ایرانی مشخص است. اگر پارچه را از من دو هزار تومان بخرید نمی‌توانید ۱۰ هزار تومان بفروشید اما یک محصول خارجی را می‌توانید.

*نساجی حجاب شهر کرد توان تأمین چه مقدار از نیاز پارچه چادری کشور را دارد؟

۱۰ میلیون متر طول ظرفیت تولید کارخانه ما است که هنوز هم به تمام ظرفیت تولید نرسیده‌ایم. نیاز کشور را تا ۱۰۰ میلیون متر عنوان می‌کنند و اگر بتوانیم با تمام ظرفیت کار کنیم، بین ۱۰ تا ۱۵ درصد بازار را می‌توانیم به خود اختصاص دهیم.

پارچه آستری کت و چینی است که به اسم چادری به بازار آورده شده و به فروش می‌رسد!

*کارخانه نساجی حجاب شهر کرد فقط یک مدل پارچه یعنی حریر اسود تولید می‌کند؟

حریر اسود یک اسم تجاری است و اگر به کارخانه‌های کره بروید، هر اسمی را که شما بخواهید روی پارچه می‌گذارند. پارچه‌های ساده یک اسم عمومی دارند بنام «وول پیچ» که ترجمه آن «پرز هلو» می‌شود. این پارچه‌ها پارچه ساده چادری هستند که خانم‌ها استفاده می‌کنند. البته پارچه‌های طرح‌دار، متفاوت هستند و مشتری هر طرحی را بخواهد ما می‌توانیم تولید کنیم. تاکنون هم بیش از ۳۵ مدل پارچه چادری به درخواست مشتری تولید کرده‌ایم. تنوع پارچه‌های طرح‌دار بی‌نهایت است و ما هم می‌توانیم هر نوع محصولی را تولید کنیم. در مورد پارچه‌های ساده هم طیف گسترده است و به نمره و ظرافت نخ، وزن پارچه و ... بستگی دارد و دست ما در همه این تولیدات باز است.

*یعنی کارخانه شما توان علمی این را دارد که انواع پارچه چادر مشکی را تولید کند؟

بله از نظر تکنیکی می‌توانیم اما محدودیت ما در مواد اولیه است. نخ مورد استفاده برای تولید چادر مشکی داخلی نیست و باید وارد شود و این موضوع محدودیت ایجاد می‌کند. ما یک یا دو نمره نخ وارد می‌کنیم چون باید سرمایه در گردشمان را بر همین اساس تنظیم کنیم. حال اگر بنا باشد همه نخ‌ها را وارد کنیم می‌توانیم همه محصولات را تولید کنیم. ولی ما محصولی را تولید می‌کنیم که می‌توانیم بفروشیم. اگر نخ تولید داخل باشد دست ما هم باز می‌شود. یعنی می‌توانیم با همه وزن‌ها و ظرافت‌ها پارچه تولید کنیم. البته با دو شرکت در حال کار هستیم که بتوانند نخ را در داخل تولید کنند.

*کارشکنی‌هایی برای عدم تولید پارچه چادر مشکی از سوی شرکت‌های کره‌ای یا وارد کنندگان داخلی صورت گرفت؟

شرکت‌های کره‌ای مثل هر تولید کننده دیگری به دنبال حفظ و توسعه بازار خود هستند و این را نمی‌توان به عنوان کارشکنی مطرح کرد ولی این را هم باید در نظر گرفت که کره‌ای‌ها برای دانش فنی هزینه کرده‌اند

*چرا تولید پارچه چادر مشکی برای شما مهم بود؟ سه علت اصلی وجود داشت که این پروژه برای کارخانه حجاب شهر کرد مهم بود. اول اینکه بیش از ۱۰۰ سال است که چادر به عنوان حجاب برتر در ایران استفاده و به صورت مداوم این پارچه‌ها وارد می‌شود این برای جامعه نساجی کشور یک حسرت بود که چرا این پارچه در ایران تولید نمی‌شود.

دلیل دوم خود بنیاد مستضعفان بود که به عنوان یک نهاد انقلابی و مسئول در برابر مسائل فرهنگی کشور، خود را مقید می‌دید که در این رابطه اقدام عملی انجام دهد. چادر یک موضوع عقیدتی و فرهنگی است و باید در ایران تولید شود. علت سوم هم اقتصادی بودن این طرح است. سالانه بین ۷۰ تا ۱۰۰ میلیون متر پارچه وارد و مبلغ سنگینی ارز خارج می‌شود. این در حالی است که موارد پیچیده‌تر از چادر مشکی در زمینه نساجی در کشور در حال تولید هستند.

*آیا کیفیت پارچه مشکی تولید ایران قابل رقابت با تولیدات کشور کرده است؟

چیزی که ما در این کارخانه تولید می‌کنیم «بلک چادر» با کیفیت است و برای رسیدن به کیفیت بالاتر به زمان نیاز داریم. اما کیفیت و قیمت پارچه ما با رقبایمان قابل رقابت است. سال ۹۵ پروژه‌ای را با سازمان ملی استاندارد تعریف کردیم که پارچه چادری را استاندارد کنیم. این سازمان هم ظرف یک سال تحقیقات گسترده استاندارد پارچه چادر مشکی را تدوین و ابلاغ کرده است.

*آیا تاکنون برای چادر مشکی در دنیا استاندارد تعیین شده بود؟ این کار چه فایده‌ای دارد؟

خیر؛ برای اولین بار اینکار انجام شده است. وقتی می‌خواهیم چیزی بخریم اگر مشمول استاندارد اجباری باشد باید ویژگی‌های خاصی داشته باشد. حال اگر قرار است کالایی وارد ایران شود اما این استاندارد را نداشته باشد طبعاً باید جلوی واردات آن گرفته شود. اگر محصولی که وارد کشور می‌کنیم را استاندارد کنیم محصول خوبی وارد کشور می‌شود.

ما هنوز تولید آزمایشی خود را ارائه نکرده بودیم که پارچه‌ای به عنوان حجاب وارد بازار شد آن هم به قیمت سه هزار تومان!! وقتی ما این پارچه را دیدیم معلوم شد

اصلاح نکنیم و به آنها یاد ندهیم که با چه کیفیتی محصول تولید کنند، نتیجه آن توقف تولید است. نمونه بارز این موضوع تولید تلفن همراه در ایران است. مردم نخواستند که با تولید کننده ایرانی راه بیابند و نخواستند بگویند که این را از شما می‌خریم به شرط اینکه سال آینده مدل‌های بهتری از آن تولید کنید. ولی با تولید کنندگان خارجی همراهی می‌کنند هر کسی یک سال در میان تلفن همراه خود را عوض می‌کند این مسئله را از خارجی‌ها می‌پذیرند که در حال رشد هستند ولی در مورد محصولات ایرانی چنین نمی‌کنند.

اینکه می‌گوییم مثلاً ژاپنی‌ها اینقدر پیشرفت کرده‌اند، فقط تولید کنندگان آنها نبودند که پیشرفت کردند بلکه مصرف کنندگان آنها هم بودند که خواستند تولید کنندگان پیشرفت کنند و این خیلی مهم است که این باور را داشته باشیم. تولید کننده داخلی نیاز به حمایت منتقدانه از سوی مصرف کنندگان دارد تا رشد کند ما اول راه هستیم و کشوری مثل کره که ۵۰ سال است پارچه چادر مشکی تولید می‌کند ۵۰ سال از ما جلوتر است و امروز ما باید با ۵۰ سال پیش کره مقایسه شود.

*البته باید این مسیر را خیلی سریع طی کنیم؟
بله ما سعی و خطای آنها را نخواهیم داشت. ما یک سال و نیم است که تولید را انجام می‌دهیم و توانسته‌ایم با محصولات کره‌ای رقابت و پهلو به پهلو آنها محصول با کیفیت تولید کنیم به نحوی که خیلی از مشتری‌ها محصول ما را به اسم پارچه خارجی می‌فروشند.

در نهایت حمایت از کالای ایرانی به معنی خرید کالای مرغوب ایرانی و انتقاد سازنده به جهت ارتقای آن است که امیدواریم در سال جاری با فرهنگ‌سازی محقق شود.

نامرغوب گرفته شود و انتظار داریم که شرایط واردات محصول به نسبت واردات مواد اولیه متفاوت باشد. وقتی دو ماه مواد اولیه من بعنوان تولید کننده در گمرک می‌ماند و خط تولید متوقف می‌شود، ضربه شدیدی می‌خوریم چون کارگر من در کارخانه است و هزاران هزینه مربوط به کارخانه را باید پرداخت کنم و وقتی مواد اولیه من نرسد نمی‌توانم تولید کنم در حالی که یک بازرگان این مشکلات را ندارد.

دلیل عمده اینکه مردم به سوی واردات محصول می‌روند همین مسئله است در حالی که اگر واردات مواد اولیه راحت‌تر بود رونق تولید ایجاد می‌شود. باید تسهیلات نه به معنای وام، بلکه به معنی آسوده کردن و راحت کردن کار برای تولید کننده فراهم شود.

***آیا خلاء قانونی در این زمینه داریم؟**

در همه موارد خلاء قانونی داریم. برای واردات رنگ و مواد شیمیایی که منحصراً وارداتی است باید دو ماه منتظر بمانیم چرا که ده‌ها اداره و نهاد باید تأییدیه بدهند و بروکراسی اداری به حدی زیاد است که در نهایت تولید کننده خسته می‌شود. در کنار اینها هزینه‌های زیادی که به تولید کننده وارد می‌شود هم موجب فرار تولید کنندگان شده است.

***چه انتظاری از مردم دارید؟ آیا باید آنها هر**

محصول ایرانی را بخرند؟

انتظار مردم از ما کیفیت و قیمت مناسب است و این حق مسلم هر مصرف کننده‌ای است. ولی چیزی که من به عنوان تولید کننده ایرانی از مصرف کننده ایرانی انتظار دارم این است که این را باور داشته باشند که باید تولید کننده را اصلاح کنند. اگر خود ما ایرانی‌ها به تولید کنندگان ایرانی توجه نکنیم و در مواردی که می‌توانیم آنها را

*و با راه اندازی خط تولید پارچه چادر مشکی برای چند نفر اشتغال ایجاد شده است؟
۲۰۰ نفر به شاغلان در کارخانه اضافه شده است.

***برنامه دراز مدت شما برای آینده چیست؟**

ما برای این پروژه برنامه پنج ساله داریم که بر اساس آن اول به ظرفیت تولید ۱۰۰ درصد برسیم و پس از آن فاز دوم برنامه را اجرا و یک کارخانه دیگر با همین ظرفیت تولید راه‌اندازی کنیم.

***نگران واردات بی‌رویه نیستید؟**

فقط در سال ۹۵ حدود ۷۳ درصد به واردات چادر مشکی نسبت به سال قبل از آن اضافه شده است. در سال ۹۴ وارداتی بالغ بر ۱۴ هزار و ۳۵۰ تن پارچه چادر مشکی داشتیم. در سال ۹۵ این رقم به ۱۸ هزار و ۲۶۷ تن رسید یعنی از نظر وزنی ۲۷ درصد در سال ۹۵ واردات بیشتر از سال قبل از آن بوده و از نظر ارزشی ۷۱ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار در سال ۹۴ واردات داشتیم که در سال ۹۵ این رقم ۱۲۴ میلیون و ۲۰۰ هزار رسید یعنی ۷۳ درصد افزایش پیدا کرد.

اسم این کار حمایت از تولید کننده نیست آن هم دقیقاً در سالی که بزرگان مملکت رسماً خط تولید کارخانه حجاب را افتتاح کردند، اجازه ورود مقادیر بسیار بزرگ‌تر از سال قبل هم داده شده است.

ما انتظار نداریم که جلوی واردات گرفته شود و اصلاً به دنبال این موضوع نیستیم. دلایل خودمان را هم داریم، اولین دلیل این است که قابلیت رقابت را از ما می‌گیرد و همچنین ما نمی‌خواهیم مصرف کننده را مجبور به استفاده از محصولاتمان کنیم.

ما انتظار نداریم جلوی واردات را بگیرند تا ما رشد کنیم بلکه وظیفه ما است که به عنوان یک صنعت خودمان، خودمان را رشد دهیم و این وظیفه همه صنایع است اما انتظار داریم جلوی واردات کالای